

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Tóth István*
Cím: *Tauffer Vilmos 70 éves*

Forrás: *Or Ujság*

Bp.
(Hely)

1921. 7. 3
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Tauffer Vilmos

Idő

1921

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Tauffer Vilmos 70 éves.

Irta Tóth István egyetemi tanár.

A Tauffer név évtizedek óta fogalom Magyarországon: a női betegségek gyógyításának első és legnagyobb mestere Tauffer e hazában. Előtte nem volt nőgyógyászat Magyarországon, ma a nagy mesterrel az élén a magyar gynaekologia a nyugati művelt államokkal versenyez és a kultúrának, mint mindenben, e téren is utolsó erős bástyája kelet felé: hazánk határain túl a gynaekologiaiban is a Balkán következnek. Tauffer uttörő működése hozta be azt a 20–30 évi közt, a mivel hazánk orvosai a nőorvoslásban elmaradtak.

Kolozsvárott született s szűkebb hazája iránt való ragaszkodását még erdélyi tájszólásában is mai napig megőrizte. Budapesten töltött egyetemi éveivel kedves és jelentős epizód fűződik: a régi kerepesi-ut egyik udvari diákszobájában éjjelnappal összetéve tanul egy vékony fiatal diák, a szemközi ablakból Budapest egyik legnemesebb szívű férfa lesi meg a diák buzgóását s ettől fogva figyelemmel kíséri egész pályafutását. A fiatal diák Tauffer Vilmosunk, figyelője a nagy emberbarát, Röck Szilárd. A kis diák 30 éves korában már rendes egyetemi tanár s ott dolgozik szűkös bodzafa-utcái klinikáján, tanít, operál, itt csinálja meg az önálló magyar gynaekológiát: még külön műtőterme sincs, tanterme a Simonyi báró volt istállója, műtőszobája a szerszám-nyeregkamra... és hogy Tauffer működésének méltóbb kerete legyen, erre az első impulzus az egykori kis diák megfigyelője, Röck Szilárd adta meg azzal, hogy végrendeletében 100 ezer forintot hagyott női kórházra, a melynek első igazgatója Tauffer Vilmos legyen.

Tauffer mint fiatal orvos Kézmárczky mellett gyakornokoskodik, majd utazási ösztöndíjjal külföldre megy, felkeresi Németország legelső nőorvosait, míg végre jó sorsa a német gynaekologia Bismarckjához vitte, Hegar professzorhoz Freiburgba, a ki pár heti ott tartózkodása alatt felismerte, mi lakik a fiatal orvosban s egyik vidéki kiránduláson beszélgetés közben egyszer csak

pdafordul Taufferhez: »Sie Tauffer, wollen Sie nicht mein assistent werden?« A legelső német nőorvos meghívja a 25 éves magyar fiút asszisztensnek! E pillanat döntötte el Tauffer sorsát, ez hozta meg a magyar gynaekologia profétáját.

A boszniai okkupáció hazaszólitja Tauffert s 1 évi működése után ott kell hagynia Hegart, ott a német kulturát. És itthon is marad, asszisztense lesz Kézmárczky Tivadarnak, ennek a kiváló születésnek s a legönzettelenebb főnöknek, a ki teret nyújt Tauffernek, hogy Hegar oldala mellett szerzett nőorvosi tudását érvényesíthesse. Itt kezd el Tauffer operálni, itt végzi első hasmetszéseit. 1 1/2 év múlva docenssé választja az orvosi kar s rövidesen, 1881 július 14-én az újonnan kreált II. sz. női klinika tanszékére Trefort miniszter az alig 30 éves Tauffert ülteti. Szédületes pályafutás! De rá is termett e tanszékre: uttörő munkásságot fejt ki úgy a szülészetben, mint a nőorvoslásban, sőt az egész hasúri sebészetben. 1898-ban tanítványai megünneplik ezredik hasmetszését s mikor 1917 őszén tanszékét átadta, 3486 hasmetszés volt mögötte. Csak számokban is herkulusi munka, hát még ha azt tudjuk, hogy csaknem minden téren uttörő munkásság: egész sorát végezte olyan műtéteknek, miket előtte nálunk senki sem kísérelt meg...

Rendkívüli sikerei voltak; neki köszönhető, hogy hazánk s különösen Budapest beteg asszonyai leszoktak arról, hogy Bécsbe futkoszanak bajukkal segítségért.

De a sok dicsőségért meg is szenvedett, hány éjt töltött álmatlanul, hány ebédet hagyott érintetlenül, a mikor egy-egy operáltja életéért aggódott; operáltjának elvesztése pedig egész beteggé tette. Egyszer ilyen töprengés közepette atyai barátjához, Lumniczer Sándor tanárhoz fordult e kérdéssel: »Mondd Sándor bácsi, mikor szokja meg az ember azt, hogy ha elveszít operált betegét, saját magát is ne gyötörje, ne tegye beteggé?« »Beesületes, lelkiismeretes orvos soha« — volt Lumniczer annyira igaz válasza.

De nemcsak életét tudta ő visszaadni betegének, hanem soha orvos nem tudott jobban, gyöngédebben bánni beteggel, mint ő; hogy tudott biztatni, ápolni, hogyan igazgatta meg a legegyszerűbb operált asszony vánkását, hogy póczolta

Székesfővárosi hazinyomda 1920

fel kis párnákkal derekát, hogy könnyebben viselhesse el tehetetlenségében a műtét utószénvedéseit. És ha környezetéből valaki valaha is gyöngédteletlen volt a beteggel, hogyan szégyenítette meg, rákiáltva: »Doktor ur! Ugy banna ön akkor is a beteggel, ha páciense grófné volna?!«

Mint a klinika vezetője, kérelhetetlenül szigorú volt, kötelességteljesítésben nem ismert tréfát. Mint operátor bátor, de hihetetlenül gondos és lelkiismeretes, soha fél munkát nem végzett. »Beim Gott ist alles möglich!« — szokta mondani még a legdesperátusabb esetben is.

Számos alkotása között egyik legáldásosabb a szülészeti poliklinikum; a nagyközönség nem is tudja, mi ez: feltűnés nélkül döcög tova az egylovas kocsi, benne 2–3 fiatal orvos, bakján fekete táská, tele orvossággal, műszerekkel, mennek »poliklinikumba« szegénysorsu vajudóhoz, pinczelakásba, padlásszobába, tömeglakásba, a nyomor tanyáira s visznek ingyen segélyt a vajudónak, hogy orvosi segítség nélkül ne maradjon életének legszentebb, de legkritikusabb óráiban, hogy megmentsék veszélyben forgó magzatát. Itt tanulja meg a fiatal orvos az igazi életet, hogy lehet észszerűen segíteni a legmostohább viszonyok között is! És Tauffer poliklinikuma több mint 38 ezer ilyen elhagyatott szegénynek vitt ingyen szakavatott segítséget.

'98 őszén költözött Tauffer a botanikus kertben levő új, az ő tervei szerint épült klinikájába, mely méltó keret volt az ő nagy egyéniségéhez. Itt még fokozottabban folyt a munka. Ekkor alkotta meg a klinikai internátus-rendszert, 10 fiatal orvos lakhatott benn a klinikán 3 havonként váltakozva, hogy e fontos szakmában gyakorlatot nyerjen, mielőtt az életbe kilép. 254 magyar orvos mellett több külföldi, amerikai, angol orosz, német vett részt ez intézményben.

Tudományos működéséről, uttörő munkásságáról az Orvosképzés e havi »Tauffer-jubiláris száma«-ban számolt be e sorok írója, Tauffernek 21 éven át fegyverhordozója, munkatársa. Klinikájának tudományos munkásságát jellemzi, hogy mintegy ezer tudományos dolgozat és közlés jelent meg Tauffernek és tanítványainak tollából. Nagy tapasztalatait a tanítványaival közösen írt »Nőgyógyászat kézikönyve« című kétkötetes, a

magyar irodalomban páratlanul illusztrált munkában tette le.

1918-ban 37 évi tanári működés után nyugdíjaztatását kérte, nem azért, hogy pihenjen, hanem hogy más téren is szolgálja nagy tehetségével hazáját, különösen az anya- és csecsemővédelemben.

És a kegyes végzet megadta neki, hogy hetvenedik évét fiatalos erőben, munkaképességének teljében töltsse be, tanácsadója legyen továbbra is nemcsak a szenvedő nőknek, hanem vezetője is tanítványainak, kik ma köréje sereglenek s a Strobl Alajos mester faragta s a Tauffer építette klinikán felállított márványszobor körül köszöntik mesterüket.

És a tanítványok üdvözléséhez esatlakozik ma nemcsak a főváros, hanem széles Magyarország utolsó kis községeinek is nem egy asszonya, áldva azt a két kezét, mely visszaadta életét, épségét.

A magyarok Istene sokáig éltesse!!

Tauffer tanár ünnepése.

A tudományegyetem II. számú női klinikáján, vagy a hogy jobban megérti mindenki, a Tauffer-klinikán összegyűlt ma a jubilans barátainak, tisztelőinek és tanítványainak hatalmas tábora, hogy szeretetének melegével, mélyen átérzett tiszteletével, örökön élő haláljával vegye körül a messze földön híres professzort. A klinika épülete maga ünnepi díszbe öltözött a nagy napra, a mikor megalkotójának egy nemzet színe-java hódol. Az előcsarnok, a lépcsőház, a folyosó virággal pompázik, a lépcsőházban virágerdőtől körveve az ősz professzor gyönyörű mellszobra, Strobl mester kitűnő alkotása.

Féltizenkettőkor kezdődik az ünnepség, de már tizenegy órától gyülekezik az ünnepők serege. A Keszthelyen időző Vass József dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőben megérkezik Tóth Lajos dr. államtitkár, eljönnek összes egyetemünk képviselői, a klinikák vezetői, egész tudományos világunk és a társadalom minden rétegének kitűnősei. A nőgyógyászat nagymesterének ünneplésére igen sok nő jelenik meg, közöttük Blaha Lujza, a kit tudvalegőleg a halál küszöbéről hozott vissza Tauffer professzor avatott keze. Ott volt a budapesti egyetem orvosi fakultásának összes tanára. A kolozsvári egyetemet Kubinyi Pál dr., a pozsonyi Heim Pál dr. egyetemi tanárok képviselték.

Kubinyi Pál és Frigyesy József karján lép be a klinika felvirágozott demonstráló termébe, a hol az ünnepség lefolyt, Tauffer professzor. A közönség felállással és zúgó tapsal és éljenzessel fogadja.

Tóth István dr., a klinika élén Tauffer professzor utóda áll elő és halás tanítványai nevében ünneplő beszéddel köszönti a mestert.

— Harminckét évvel ezelőtt is előttem állottam, mint gyermeképp fiatal gyakornok — mondja — és akkor te megfogtad a kezemet és vezettél, megmutattad

nekem a jövőt. Most én fogom meg a te kezedet és elviselek a multba, megmutatom ifjuságotad, munkásságotad, mindazt a dicsőséget, a mit magadnak, a magyar gynaekológiának és a magyar orvosnevelésnek szerezted.

— Kincses Kolozsváron vagyunk. Erdély fővárosában — folytatta. — És szoruljon bár ökölbe kezzed, gyűljön bár szemedbe a haragnak, bülbületnek, bosszúnak a könnye, bizva-bizzál, Tauffer Vilmos, a hol a te te bőséged ringott, a hol a te szeretteid nyugosznak, a mely olyan flakot adott a hazának, mint te vagy, magyar lesz ismét. Magyar szó fog zengeni az egyetemen és magyar egyetemi tanár fogja hirdetni magyar nyelven, hogy az első nőorvos, a magyar gynaekológiának első megalapítója Erdély, kincses Kolozsvár szülőltje: Tauffer Vilmos volt. (Éljenzés.)

Megemlékezett ezután Tóth István dr. az ünneplést ifjúságáról, egyetemi éveinek küzdelmeiről, külföldi tanulmányutjáról, a mikor a nagy Hegart professzor a még gyermekifjút asszisztensül hívta meg, míg végül huszonnyolc éves korában docens, majd harmincz éves korában nyilvános rendes tanár lett és a női klinika élére került. Esetelte első klinikája viszontagságait s meghatottan emlékezett meg a Tauffer alapította poliklinikumról, a mely igen kis eszközökkel száratlan vajudó szegény asszonynak nyújtott teljesen ingyen gyors és biztos segítséget.

— És most elviselek a színházba — így folytatta Tóth professzor. — 1888 ősze van, a Sárga csikót adják. A darab kezdetén megjelenik a nemzet csalóánya e szavakkal: A halál torkából jövök. Orkanszerű taps zudul föl s a mikor esend lesz, az ősz Bakaj András eképpen felel rá: Áldja meg az isten a te megmentődet! S erre újra kitor a tans, az egész közönség egy pályoly felé fordul, a hol szerényen húzódik meg a nemzet csalóányának megmentője: Tauffer Vilmos.

Majd magánéletéről, az orvosi hivatáson kívüli tevékenységéről, ideális jószágáról, boldog családi életéről, elragadó kedvességéről beszélt. Végeztül a tanítványok halálját tolmácsolva s békés, nyugodalmas, szenvedésektől mentes örökséget kívánva, ányújtotta tanítványainak ajándékát, a mely szerénységében is páratlan, mert értékét éppen Tauffer tanártól kapja. A klinika összegyűjtötte Tauffer tanárnak és tanítványainak tudományos munkáit, mintegy ezerkötetes könyvtárat s ennek pompás díszkötésű regiszterével tisztelte meg mesterét.

A hosszas tans és éljenzés elültével, a melyvel Tóth tanár beszédét fogadták, Frigyesy József dr. felolvasva Vass József dr. kultuszminiszternek és Hanuy Ferencz dr.-nak, a budapesti tudományegyetem rektorának üdvözlő leveleit

Kenyeres Balázs dr. dékán, a budapesti tudományegyetem orvosi karának dékánja, tolmácsolta ezután az orvosi fakultás üdvözlését, mintaképp Állitván az ifjúság elé a jubilánat. Kubinyi Pál dr. a kolozsvári egyetem orvosi fakultásának, Heim Pál dr. a pozsonyi egyetemenek, Müller Kálmán dr. báró, a Közegészségügyi Tanács-elnöke a Közegészségügyi Tanácsnak, Bokay

János dr. az Orvosegyesületnek, Gerlóczy Zsigmond dr. a Budapesti Orvosszövetségnek és a Magyar Orvosszövetségnek, valamint az Országos Közegészségügyi Egyesületnek, Vámosy Zoltán dr. az Országos Balneológiai Egyesületnek üdvözlését fejezte ki, a klinika főszűlésnöje pedig a szűlészők szeretetét tolmácsolta. Végeztül Dollinger Gyula dr. egyetemi tanár díszcsokrot nyújtott át az ünneplőnek jóbarátai és egykori medikus diákjai nevében, kedves emléket elevenítve föl Tauffer professzor küzdelmes diákéveiből.

Meghatva, könnyes szemmel, előjött hangon köszönte meg az üdvözlést Tauffer Vilmos. A mikor harmincz éves krcában egyetemi tanár lett, — mondotta — megrendítette a gondolat, hogy olyan hatalmas jutott, a melyhez fogható az életben senkinek sincs, csak az orvosprofesszornak: határozni embertársainak élete, és halála fölött. Őt vezérelv irányította egész pályáján — s ezeket sohasem tévesztette szem elől — hogy sohasem fog könnyelműen bánni embertársai életével; hogy nemcsak a betegséget, de magát a beteget is gyógyítani fogja, számolni fog a beteg lelkiállatával; hogy nemcsak tanítani, hanem nevelni is fog s maga fog mindenben jó példával előjárni; hogy támogatni fog minden törekvést, képességet s a feltörekvő tehetségnek teret is fog nyujtani s végül, hogy soha sem fog engedni a barátkozásnak, a hivatalos hatalommal való visszaélésnek s nem fog feltörni hagyini senkit más érdemesebb előtt csak azért, mert a barátkozás kívánja.

— Megnyugvásomul szolgál, — folytatta Tauffer professzor — hogy derék segédeim közül négy foglalt el egyetemi tanári állást s ők tradícióképpen fogják továbbadni azt, a mit én beoltani óhajtottam a magyar nőorvosok szívébe: hogy az orvosnak a tudomány mellett a humanizmus a legszebb kötelessége.

Meleg köszönetet mondott végül munkatársainak. Az orvosi kar olyan, mint egy mozaikkép, — mondotta — minden kövecskéje egyformán fontos s ha csak egyetlenegy is nem megfelelő, elrontja az egész képet.

Az üdvözlések végeztével a közönség a lépcsőházba tödült, a hol leleplezték Strobl mester Tauffer mellszobrát.

Este az Orvosklubban bankett volt. A késő éjjeli órákig maradt az ünneplést tudós szerető tanítványai körében, a kikkel boldogan emlékezgetett a régi jó időkről.

A magyar tudomány ünnepeiből a külföld is kivette részét. A legelőkelőbb német orvosi szaklap, a *Monatsschrift für Geburtshilfe und Gynaekologie* legújabb számában közli Tauffer Vilmos arcképet és életrajzát, élete munkájának méltatásával. A lapban a legkitűnőbb német gynaekológusok kiildik üdvözlőket Tauffer professzornak. A magyar Orvosképzés külön Tauffer-emlékszámat adott ki, a melybe az ünneplést tanítványai, ma már maguk is egytől-egyik a magyar orvostudomány díszei, irtak cikkeket.